

K-58

दृष्टगन्मयवित्र

आमंदिदेयारिं देव उषिये दंरसां

आरयं वैश्वपोनं पास्ते

देवराष्ट्रान् भगवत्प्राप्तं

सुधरावीनं

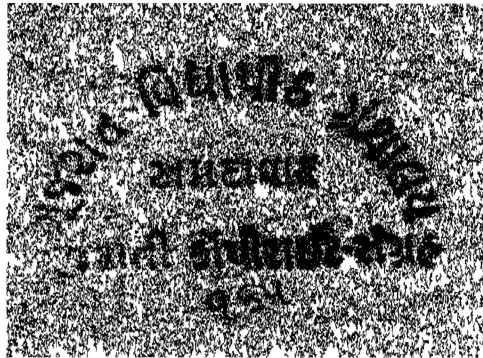
आमहावाहमद्ये

आहुत्वा च अनीयं हनाच्छापेभ्योनामां

कृपायौ

संपत् १८२५ नं० १८५८

हिंसत अगस्त्याना

કૃષ્ણાવળ્યાષ્ટમી વિષે.

ચંદ્રાવળા છંદ.

ત્રીધર હરિની સેવા, મહામંગલનુ મૂળરે,

સ આશા પરિપૂરણ, આપે થઈ અનુકૂળ ;

છે અનુકૂળ તે કીધી, શીધી સીધી સંપતિ સનતિ દીધી,

મડી કેહે શંકરેવા, શ્રી મોરલીધર હરિની સેવા. ૧

મોરલીધર મસ્તક મ્હારે, સદા વિરાજે રીરીરે .

ગરહો અનુકંપા આણી, એ આપો આરીરિશ ;

તપો આરીરિશ તે અમને, દાસ ન્વણા જેમ દાસ ત્રિકુળને

શંકર શરણ ત્હારે, શ્રી મોરલીધર મસ્તક મ્હારે. ૨

શ્રી વલ્લભાધીસ ગોસ્વામી શ્રી મહાપ્રભુનુ

ચાર્યનુ પુરુષોત્તમ સ્વરૂપની સ્તુતિ.

શ્રી વલ્લભ શ્રી વલ્લભ વરમાં, ત્વંદ આણેત ત્વંજન ;

પૂરણ પુરુષોત્તમ પુરાણે, શાસ્ત્રે પણ સમતૂલ ;

શાસ્ત્રે પણ સમતૂલ સદાએ, તે અવતાર અનંત છીછાએ.

ફળીમાં ફલેવર ધરિયું નશ્માં, શ્રી વલ્લભ શ્રી વલ્લભ વરમાં .

શ્રીવલ્લભ વંશ પ્રસંસ પ્રતાપી, જ્ઞેતાં ન જડે
 ભૂતલમાં દૃઢભક્તિ સ્થાપી, કાપી કષ્ટ કરોડ
 કાપી કષ્ટ કરોડ કીંકરનાં, રોરણાગત રેવારી
 દાસના દાસની પદવી આપી, શ્રીવલ્લભ વંશો
 શ્રીવલ્લભ પદ પ્રીતસુંભવની, તબની ગ્રવર ઉપા
 સમરણ રોરણ થએ સુખ સનમુખ, દુખ વિમુખ થૈ
 દુખ વિમુખ થઈ જાયતે જાણી, ઉર અનિલાંખા આજ્ઞ
 દાસ આરાધરિયે પદ રત્નની, શ્રીવલ્લભ પદ પ્રીતસુંભવ
 પ્રણય કરી પંકજ પદ વંદુ, શ્રીવલ્લભ વંશ વિહારે
 જલ્પદાન આશ્રિતને આપે, કાપે કોરી કલેશ ;
 પાપે કોરી કલેશ કાયાના, મત્ત મોડ્યા ઉનમત્ત માયા
 જન અનુગ્રહી આનંદુ, પ્રણય કરી પંકજ પદ વંદુ
 અંધી અજાનન્ય સમરીએ, અન્ય ન કરીએ આર
 શ્રાપે તાપે તેને નવ લોપે, પાપ ન આવે પાસ ;
 પાપ ન આવે પાસે પેલાએ, કુજિયુગમાં હે ક્રતારથ થાએ,
 ધ્યાન દ્રુદમાં દૃઢ થઈ થરીએ, અંધી અજાનન્ય સમરીએ
 ખંડ ખંડી પાખંડ ખંડી, દંડી દુરમતી દુરે,
 કરી પ્રવેશ પ્રદેશ કરીને, પંથ પ્રગરાવ્યો પૂર ;

पंथ प्रगटव्यो पूष्ट प्रतापी, भाल तिलक ने मुद्रा आपी,
 संप्रदा कोअन साहस वीर्यंती, पंडुपंडयी पापुंडु पंडी-८
 श्रीवल्लभ विठ्ठलपद्वारन, वंदुवारंवाररे,
 अहसंजघ कुरया लूतणमां, अग्नी भुज अवतार;
 अग्नी भुज अवतार तेधासो, दैवी लुवनो दोष निवासो,
 कुलीमां कुंठ कीधां महा कुरन, श्रीवल्लभ विठ्ठलपद्वारन,
 यरण उभज शितमांहे धरतां, सेहेने कुरता सेवरे,
 लवदवनो लवलेरा न लागे, लघ लागे ततमेय;
 लघ लागे ततमेव ते तेहेनो, अनुत्य प्रताप अवनीमांअनो,
 वारने पाश वारने तरता, यरण उभज शितमांहे धरतां. १०

छति श्रीवल्लभाधीस स्तुति संपूर्ण

अथ श्रीनिगुडतीर्थरूप श्रीयरणनिवासी
 देवारांडरना गुसांछनी स्तुति.
 अग्रसंमग्रमां णिगृ अघिडारी, नग्र नबिन निवासरे,
 श्रीगीरिधर गोवर्धने रान्, गोस्वामी गुणरास;
 गोस्वामी गुण रास ते स्वामी, रारणथयो यरणोरीरनामी,
 आपुछान जपेय निवारी, अग्रसंमग्रमां णिगृ अघिडारी.
 धरमरील ने कुशल करममां, डेवण डडुणा मोसरे,

નીતપુનીતાને પુણગુણનિર્મલ, નખરેશીખે નીરદોશ ;
 નખરેશીખે નીરદોષે સેવાએ, સરણ સાહુ શંકરેવાએ ,
 તલે તરફો તલ તુલ તરમમાં , ધર્મશીલને કુશલ કુર્મમાં. ૧૨
 સરવને સ્નેહ સેવાએ સરખો , પ્રભુતાએ કુપ્રમાણરે ,
 ગોસ્વામી ગોવરધનેરાજી , સદુમાં સુગ્ન સુન્નણ ;
 સદુમાં સુગ્ન સુન્નણ નણાએ , આતમાંહે સન્નાત ગણાએ ,
 નરમદા શીવ નિત નેણેનિરખો , સર્વને સ્નેહ સેવાએ સરખો. ૧૩

ઈતિ નિબગુરુ સ્તુતિ સંપૂર્ણ.

અર્થ કુવિની દિનતા ત્વાવ.

શીશનામી સ્વામીને ચરણે, પામી પેરમાનંદરે ,
 દુઝ્યા બુઝ્યા બુઝ્યા પ્રકરણનાં, પ્રાકૃતમાંહે પ્રબંધ ;
 પ્રાકૃતમાંહે પ્રબંધ બંધાણો, પાવર પેણ પોતાનો નણો ,
 આણરીતમાં અવગુણ આચરણે, શીશનામી સ્વામીને ચરણે.
 બુક્તિ ભ્રમક્રમ નશ ન નાણું, નિથિ અલ્યાસ અનુપ્રાસરે,
 મુઠમતી અતી ઘુઠગતમાં, કુવિડો વિદનો દાસ ;
 કુવિડો વિદનો દાસ કહેવાળો, ચંદાવળો કરવા ચિત ચાહુ.
 નેમ તેમ નડતા અક્ષર આણું, બુક્તિ ભ્રમક્રમ નશ ન નાણું.
 ઉત્તમ અક્ષર આપેશો આણી, નાણી નડમતી નનરે, ૧૫

પેશાં પ્રેક્ષણ થાએ પરિણામે, પેંડે થાહી પાવન ;
 પેંડે થાહી પાવન પ્રવ્યંધે, સારૂ સહુડેહે સરવ સંબંધે,
 સદ્બુદ્ધિ દો સારંગ પોણી, ઉત્તમ અક્ષર આપેશો આણી.
 ઈતિ કવિની દિનતા સંપૂર્ણ.

અથ શ્રી ગણપતીનું શ્રી સારદાનુંની ગ્રંથના
 આરંભે મુખ્ય ઘટે તેની સ્તુતિ ત્વાવના.

પ્રથમ ગણપતીની ત્વાવના.

મહામંગલમાં મુખ્ય મનાએ, ગુણનિધિ ગણપતિ દેવરે,
 સુધ બુધ દાયક સુધ બુધ નાયક, ઉત્તમ સર્વ અવેય ;
 ઉત્તમ સર્વ અવેય તે એહેને, નરા પ્રસિદ્ધ નગતીમાં નેને,
 પ્રગરણમાંહે પ્રથમ પૂજાએ, મહામંગલમાં મુખ્ય મનાએ. ૧૭

શ્રી સારદાનુંની ત્વાવના.

સારદ હારદ કોડે કુહુ, હેતે નેડી ફાથરે,
 હરી ગુણ ગાવા હરખ થયો હુને, ગિરવી આપો ગાય ;
 ગિરવી આપો ગાય તો ગાહી, કીરતન કરી કૃતારથ થાહી,
 રારણ તાહુવે તે સારૂ રહુ, રારદ હારદ કોડે કુહુ. ૧૮

ઈતિ સર્વની સ્તુતિ સંપૂર્ણ.

શ્રી કૃપા પ્રારંભ.

શ્રીભાગવતના દશમસ્કંધમાંથી શ્રી કૃષ્ણના
જન્મની ત્યાગના.

ચંદ્રાવળા.

શ્રાવણમાસ મહા સુખકારી, કૃષ્ણાષ્ટમી અર્ધરાતરે,
રોહણી સુધ વુધ બેગશુભ સુંદર, કુરણ વાલવ વિખ્યાત;
કુરણ વાલવ વિખ્યાત તેવારે, ન્યોતિષ શાસ્ત્રતણે અનુસારે,
મહરઘેર સુતજન્મ કુખકારી, શ્રાવણમાસ મહા સુખકારી.

શ્રીકૃષ્ણજન્મ સાંતળીને નંદરાયજીના ગોર
ગર્ગિયારજી નંદરાયજી પાસે આવ્યા. આશીર્વા-
દ દીધો. પછી તેમને ખાન આપીને શુભગૃહનું
પુછ્યું તે વિષે.

પુત્રપ્રગટ થયો સાંતળી કાને, ગુરુજી ગર્ગિયારરે,
નંદનિલય આનંદથી આવ્યા, આશીર્વાદ ઉચાર;
આશીર્વાદ ઉચાર તે કીધો, આદેથી અતિઆદર દીધો,
સનમુખ નઈ લાવ્યા સનમાને, પુત્રપ્રગટ થયો સાંતળીકાને
પ્રોહિતને પદચાવી પાડે, પ્રેમે નેડી પાણરે;
કિયો કુંવર થયો કુળ દીપક, કોહો ગુરુજી ગુણબળ;

કોહો ગુરુજી ગુણબળ તે બેઈ, સાંભળી સુખ પામે સહુ કોઈ;
લખીઆ શા સુખ લેખ લસારે, પ્રોહિતને પંચરાવી પારે. ૩૧

શ્રી કૃષ્ણને ગૃહ શા સારૂ બેઈએ તેની આશં-
કા થાય. તે પોતે પૂરણ પુરુષોત્તમ છે પણ નગતમાં
દેખાડવા સારૂ તથા ગૃહ પંડે પાવન થાવા પ્રભુને
ચરણે આર્યા. ઉત્તમ કૃષ્ણ દેવા એ ભાવના.

ગૃહ સઘળા સેવા સુખ લેવા, આવીઆ સુખ આગારે,
પૂરણ બ્રહ્મ પૂરાણ પુરુષોત્તમ, પણ સંસાર વિહાર;
પણ સંસાર વિહારની રીતે, નનમ પેત્રી લખી પ્રોહિત પ્રીતે.
દાસ યઈ મંગળ કૃષ્ણ દેવા, ગૃહ સઘળા.

અથ ગૃહના ત્વાય ગુરુણ કેહેછે તે ત્વાવના.

ગૃહ ગુણનેઈ ગુરુણ બોલે, બાળક બહુ ગુણવાનરે,
 સૂર સમુદ્રની સાહેતા કરશે, અસુર અંધમ અભિમાન;
 અસુર અંધમ અભિમાન ઊતરશે, પ્રૌઢુ પેશાન્નમ પૃથ્વીમાં ફસે,
 ત્રણ લોકમાં નહીં ડોચ તોલે, ગૃહ ગુણનેઈ ગુરુણ બોલે.
 દીર્ઘાયુ ઈંદિરા અખંડીત, અતુલ્ય પ્રતાપ એવની રાંરે,
 અન્ન ઈંદ્રાદિ અમર ઓળજારો, અહોનિરા ધ્યાને ઈરા;
 અહોનિરા ધ્યાને ઈરા તે ધરશે, વિપુલ વિશ્વમાં નરા વિસ્તરશે,
 પ્રણય પ્રણામ કરશે મહાપડિત, દીર્ઘાયુ ઈંદિરા અખંડિત.
 હરશે, હરશે ભૂમી ભારરે,
 ખેતે, ઉદર ધસ્યો અવતાર;

ત્રણ પેદ રસતીનાં આહ્વાણ, ચૈલ પેલસવ ચોકે ચિત્રામણ ૩૩

ધામ ધામથી ધાઈ ધસમસતી, અંગ ઊઘંગ અપારરે,

કુમકુમ આઝ સિનાર લરડાલો, રોલતાં સેહેન શ્રંગાર;

રોલતાં સેહેન શ્રંગાર શરીરે, અતી અનુપને રૂપે રૂચીરે,

હર ગુનેણી હસતી મસમસતી, ધામ ધામથી ધાઈ ધસમસતી ૩૪

મેહેરને ઘેર મેહેર સફુ મળિયું, રૂળિયું આડ અપાળે

મંગળ ગીત પ્રીતથી ગાયે, ગાયે લઈ ગોવાળ;

ગાયે લઈ ગોવાળ તે ગરબે, વાયે વાળુ ત્રસાંમરાં સરબે,

ગાળુ રહ્યું વ્યાયું ગોકુળિયું, મેહેરને ઘેર મેહેર સફુ મળિયું ૩૫

ગોપી તનિયા દોપી લઈને, ગોપ ગોરસને ઘૂતરે,

કુચ ઘી દધિ નત દિસો દિસ, નંદનીકે તે નૃત્ય;

નંદનીકે તે નૃત્ય તે કરતા, ગયા ગોકુળ ગલિયે ગલી ફરતા,

એમ ઊભા આંગણમાં નઈને, ગોપી તનિયા દોપી લઈને ૩૬

અથ નતકુર્મ વિધિ દાન.

નંદનિલય આનંદથી આવી, ઊભાં અભુર મોઝારરે,

નતકુર્મ કરવા દુશીકર લઈ, આંઝ આલર ઝણકાર;

આંઝ આલર ઝણકાર તે થાએ, પૂરણ પ્રેમે પિતૃપુન્નમે,

ત્રસ્યા ત્વંકાર દીધા લૂચાવી, નંદનિલય આનંદથી આવી ૩૭

અથ દાન વગેરે નંદરાયકુ હંદેહું તે ભાવના
 દિવ્યદંતી ગુણવંતી ગાયે, દ્વિનને દીધાં દાનરે,
 ત્નાત ત્નાતનાં ભૂષણ આવે, પેર પેરનાં પરિધાન;
 પેર પેરનાં પરિધાન પેરાવે, માગતાં માગણને મેહેર આવે.
 તોયે તૃપેતિ તૃપેતિ નવ થાએ, દીવ્યદંપતી ગુણવંતી ગાયે. ૩૮
 સાત રૌલ્ય તિલના તે ટાળે, રત્ન મેજવી માંહેરે,
 સ્વસ્તિવાચન ડરી વિપ્રને આપ્યાં, અંગઉમંગ ઉત્સાહે;
 અંગઉમંગ ઉત્સાહે તે ઉપરથી, પુષ્પદૃષ્ટિ થાએ સુરપુરથી,
 વૃનવારીનાં ભાગ્ય વખાળે, સાત રૌલ્ય તિલના તે ટાળે. ૩૯
 અરાન વરાન અત્રિ ઓપેતા અંગે, આપ્યાં એમ અને કરે,
 સુંદરિયો સફુને શાળાસી, વદિને વિનય વિવેક;
 વદિને વિનય વિવેક ડરીને, નસોમતિ કુંહ ન્યુવતીને ફરીને,
 દે અરિરિશ ઉછરંગ ઉમંગે, અરાન વરાન અત્રિ ઓપેતાં અંગે. ૪૦

અથ શ્રી શિવભુ શોભા બેવા પદ્યાશ્વા તે સ-
 મયનું બાલામેં ભેગી નસ ગાથા ને ફિરતની ભા-
 વના.

પ્રકરણ બીજું.

એક અબધુત વિભુત તન ધારી, અશ્રુત ઉન્નવલ અંગરે,
 અડળ અનુગ્રે સડળ સુર સેવે, અદ્વિ શ્રુતા અરધંગ;

અદ્વિસુતા અરધંગ તે આણી, ડમર ડાક પિનાક છે પોણી ;
 રેવા શિવ શંકર શુભકારી, એક અબધુત વિભુત તન ધારી. ૪૧
 આંગણે આવી અલક નગાવી, કીધો શિંગી સોરરે,
 નદશાળી ગાલશાળી ઘરમાં, હોરદમાં લિધો કિશોર ;
 હોરદમાં લિધો કિશોર તે નઈને, માતા મનમાં વિસ્મય પેઈને,
 સુતને લીધા કુદરત લગાવી, આંગણે આવી અલક નગાવી. ૪૨

શ્રી નસોદાજીનાં વાક્ય શ્રી શિવજી પ્રત્યે.

નસોદા જોગીરાજને નરખી, ત્રાવતરી ત્રપૂરરે,
 ત્યો ત્રિક્ષારક્ષા કરી સુતને, દૃષ્ટિ લાગે રહ્યો દૂર ;
 દૃષ્ટિ લાગે રહ્યો દૂર દિગંબર, પેહેરો તો આપું પદ અંબર,
 હર ઉત્તર હવે દેછે હરખી, નસોદા જોગીરાજને નરખી. ૪૩

શ્રી શિવજીનાં શ્રી નસોદાજી પ્રત્યે વચન.

આદ્ય પુરુષને અલક નિરંજન, જે અનંત અવિનાશરે,
 રોમ રોમ પ્રભાંડ તમે તે, પડખામાં લેઈ પાસ ;
 પડખામાં લઈ પાસ પેલંગે, અરત્નક નાણીને ઉછરંગે,
 અંધુન આંખે આંતરી અંજન, આદિ પુરુષને અલક નિરંજન.

અથ શ્રી નસોદાજીનાં વિચાર સંદેહ તાપના.

અવળા શુણી શુભવેળ શંકરનાં, સંધ્યો મંત્ર વિચારરે,

કારમો કેમ લેઈ નહિ કુંઝરને, સર્પાગે સુકુમાર ;
 સર્પાગે સુકુમાર શરીરે, રિશા સકુચાયે સીતસમીરે,
 વચન ન્હાએ કેમ જોગે શ્વરનાં, શ્રવણ શુભા શુભવેશીંકરનાં. ૪૫

અથ શ્રી શિવજી નસોદાજીને કેહેછે.
 નસોમતિ બીજું કાંઈ ન ન્યું, સાચું કહું શુભવેશીને,
 અંતરમાં અભિલાષા એવી, નંદ કુંઝરને નેણ ;
 નંદ કુંઝરને નેણ નિહાળી, પુત્ર પંથરાવ્ય વચન પ્રતિપાળી,
 રૂપ જોઈ રૂઢિયામાં રાચું, નસોમતિ બીજું કાંઈ ન ન્યું. ૪૬

શ્રી નસોદાજીએ શિવજી પાસે શ્રી કૃષ્ણને
 પંથરાવ્યા પછી એક એકનું ઓળખાણ થયું તેવિશે
 નત્તકરી નસોદા મહતારી, બાળક લાવી બહાર ;
 દરસન કરી દિગંબર શીઝ્યા, ઊમંગ્યા અંગ અપાર ;
 ઊમંગ્યા અંગ અપાર અવિનાશી, કસું કુતોહળ કૈલાસપાસી.
 તાંડવ નૃત્ય કરું ત્રિપુરારી, નત્તકરી નસોદા મહતારી. ૪૭
 પેરસ્યેરે પ્રભુતાએ પેરખ્યા, શીઝ્યા હૃદય મોઝારે,
 અદ્ભુત અવિગતીની ગત દેખી, તૃપ્ત થયા ત્રિપુરાર ;
 તૃપ્ત થયા ત્રિપુરાર તે રાણે, અન્યો અન્ય અન્યો મનનાણે,
 હસીયા હસી હર હૃદયે હરખ્યા, પેરસ્યેરે પ્રભુતાએ પેરખ્યા. ૪૮

શ્રી શિવજી નસોદાજીને કેહેછે.

પ્રેનપાળછે વાળરે વાઈ, કંસ કેરીનો કાળરે,
લિલા કુરપા યથા સધુ વેરો, દેવમા દેવ દયાળ;
દેવના દેવ દયાળ દુઃખે હરતા, સર્વ સૃષ્ટિને મહાસુખ કરતા,
કોક અવતારની કૃષ્ણી કુમાઈ, પ્રેનપાળછે વાળરે વાઈ. ૪૯

શ્રી શિવજીએ નસોદા માતાના ત્યાગ્યની પ્રે-
સંસા કુરી તે વિશે.

ત્રૈલોક્યકર્તાને ત્રાતા, શ્રુતિશાસ્ત્રનું સારરે;
પૂત્રધર્ષને પારણે પોષ્યા, ઉદરધરી અવતાર,
ઉદરધરી અવતાર તે આપે, ને બેગીને નનડે નરપે,
તેલાડ લડાવી લાવશે માતા, ત્રૈલોક્યકર્તાને ત્રાતા. ૫૦

શ્રી કૃષ્ણ અને શિવજી એ બે જુગલ સ્વરૂપ-
ની સ્તુતિ.

શ્રીધર શશિધર રમા ઉમાવર, શિવકેશવ સમદેવરે,
ગોધર ગંગાધર ને નગાધર, પેન્નગધરની સેવ;
પેન્નગધરમી સેવ ને કુરરો, પ્રૌઢ પાપે પરિતાપને હરશે,
હેતે કીરને લલ્લે હરી હર, શ્રીધર શશિધર રમા ઉમાવર. ૫૧

શ્રી શિવજી પ્રેસન્ન ધર્ષને શ્રી કૃષ્ણને આરીતી-

વીદ દેઈને હંડવત કુરી પોતાને ધામે પેધાસ્વા.
 શિશનામી આરિશ દઈને, ઈશ પાંખ્યા આનંદે,
 યન વસુધા વ્રજવાસી વનિતા, ધન્ય નસોદાનંદ ;
 ધન્ય નસોદાનંદ નરનારી, વિશ્વમાં પ્યાત વિપ્યાત વંધારી,
 પેહું પેધાસ્વા પ્રસન્ન થઈને, રીશનામી આશિષ દઈને. ૫૨

ઈતિ ભક્ત પ્રકરણ સંપૂર્ણ.

અથ શ્રીકુલિનાગ નાધ્યાનું પ્રકરણ ત્રીજું.
 વળી વિવેકે કુરી વેખાણું, પ્રભુએ પરાક્રમ કીધરે,
 હાથ પેડી ફળવે ફરજીએ, દડો દોડવી દીધ ;
 દડો દોડવી દીધ તે દડિયો, નઈ કુલિકી થોડમાં પેડિયો,
 ઈચ્છા ઝોળખી સફુ અડજાણું, વળી વિવેકે કુરી વેખાણું. ૫૩
 પાછળથી પેધાર્યા પોતે, પાણીમાં કુરી પ્રવેશારે,
 નાગણ નાગણ નયણે નરખી, કુરતી ઘાઉ કલેશ ;
 કુરતી ઘાઉ કલેશ કુડજતી, ગદગદડું પેઠગજગતી,
 મોહ પામી મુખ સુખમાં નેતે, પાછળ પેડી પેધાસ્વા પોતે. ૫૪

નાગણિયો શ્રીકૃષ્ણને પુછે છે.

ડોમળ કમળ કુમુદે કાયા, સર્વાંગે સુકુમારે ;
 અમ આખો કહે કેનો કુંવર, નામ દેને નિરધાર ;

ભાગ્યેને નિશ્ચાર તે મુખે, મૃત્યુ માગી નીલું રીજુએ,
માતતાતે ઉતારી માયા, કોમળ કમળ કુસુમછે કાયા. ૫૫

શ્રીકૃષ્ણ નાગણિયોને ઉત્તર દેહો.

નાગણી નીર ત્વરો કાં નેણે, નિશ્ચે કહું છું નામરે,
કાંહાંન કુંવર કું નંદલ કેરો, ગોકુળ માડું ગામ;
ગોકુળ માડું ગામ તે ગમતું, કુષ્ટ કુર્મતિ કોય નથિ દમતું,
નિર્વિષ નીર કરવું કહું વેણે, નાગણ નીર ત્વરો કાં નેણે. ૫૬

નાગણિયો શ્રીકૃષ્ણને કહેછે.

વપૂવિત્તને વચે વિચારી, વદ્યને વદને ચાતરે,
શુભશો સર્પેતો દર્પે ઉતારી, કરી કાળી ઘાત;
કરી કાળી ઘાત તે તાહારી, માટે માનિ શિષ્યામણ મદી,
પ્રથમ કુંડું પરિણામ પ્રચારી, વપૂવિત્તને વચે વિચારી. ૫૭

શ્રીકૃષ્ણ નાગણિયોને કહેછે.

કાળનો કાળ કું કાંહાંન કેહેવાહી, નાગણ નિશ્ચે બજારે,
નાકચીરીને નાથ લઈ ઘાલું, જાલું હાથિ નિરવાણ;
જાલું હાથિ નિરવાણ અડપથી, જાંહી જાવ્યો છું એજ અડપથી
કમળ કુંસને કાલ લઈ બહી, કાળનો કાળ કું કાંહાંન કેહેવાહી. ૫૮

એવી રીતે શ્રીકૃષ્ણ અને નાગણિયોની વાતો

સાંતનજી ડાળીનાગ લગ્યો, અને શ્રી કૃષ્ણની
સાથે યુદ્ધ કરવામાંડ્યું તે વિરોધ.

વિષમવેળ લાગ્યાં વિષધરને, ડામો કીધો ક્રોધરે,
બળકુરીને બળબંધુને બાઝ્યો, વાંધો ઘણો વિરોધ ;
વાંધો ઘણો વિરોધ તે વળગ્યો, અંગથી અહિ નથાયે અળમો,

સહન ક્રીડા સરખું શ્રી વરને, વિષમવેળ લાગ્યાં વિષધરને. ૫૯
પ્રભુએ પ્રૌઠ સ્વરૂપ ધરીને, એવું વધાર્યું આપરે,

કુંધ કુટે પળ બંધ ન છુટે, સંધથી તુટે સાપે ;
સંધથી તુટે સાપે શકુલાંણો, આરતથી અહિ પેતિ અડસાંણો,

ઉત્તી નાગણી નમન કુરીને, પ્રભુએ પ્રૌઠ સ્વરૂપ ધરીને. ૬૦

નાક ચીરીને નાથ બઈ ઘાલી, નાથે નંદુમારે,
નંદને મન આનંદ થયો નરખી, હરખી ભસોદા નાર ;

હરખી ભસોદા નાર તે મળતાં, ગોષ્ઠમાં થયો સંતોષ સાંભળ
યોં હોદિસાથી સહિ આબિયું ચાલી, નાક ચીરીને નાથ બઈ ઘાલી. ૬૧

અથ પૂતનાનાં પેરાક્રમ. પ્રકરણ ચોથું.

ધરસ્થેરે પરિચાણ કરીને, પુતના પાપણ નારરે,

તેડી કહ્યું તત્ક્ષણ તુંબ, શિરિનું કડ સંધાર ;

શિરિનું કડ સંધાર સંધાવી, ગોડુળ મહત્તરે ઘેર આવી,

હજવે હજવે લઈ હરીને, પેર સ્પેરે પેરિયાણા કુરીને. ૬૨
 ધાઈ ધરીને ધાઈ ધવરાવી, ઉપર કુરીને કાંનેરે;
 પેર પંચે પ્રેલુને પોઠાડી, ઓઠાડી પેરિધાન;
 ઓઠાડી પેરિધાન તે અંગે, અબ્બળાબોલે ઉરિઉરંગે,
 વળગતા વનિતાને વહુવરાવી, ધાઈ ધરીને ધાઈ ધવરાવી. ૬૩
 પ્રાણ પીધો પથપાન કરતાં, પ્રેતના પાંચી પીડરે;
 બાળકમાં આવડું બળ ક્યાંથી, રીસમાં પાડે રીડ;
 રીસમાં પાડે રીડ તે રોતે, બનુની ગતિ દીધી બગ્ગેતે,
 વારં નથૈ વૈકુંઠ વરંતાં, પ્રાણ પીધો પથપાન કરતાં. ૬૪

શ્રી કૃષ્ણનાં બાળચરિત્ર પ્રકરણ.

પ્રેબળ પ્રલંબ ધેનુકને ઢાલ્યો, અથ બગાચાદિ અસૂરે;
 વિકટ શિકટ સુતાં સંહાસ્યો, ચરણે કીધો ચૂર;
 ચરણે કીધો ચૂર વિચાસ્યો, તતક્ષણ તડણાવતને તાસ્યો,
 દંભ દાવાનળ પુરથી દાલ્યો, પ્રેબળ પ્રલંબ ધેનુકને ઢાલ્યો. ૬૫
 એમ અનેક અસુર ઉડાડ્યા, વ્રજની કીધી વારરે,
 બન આરત ફરવા અવતરીઆ, ભૂમિ ઉતારવા ભાર;
 ભૂમિ ઉતારવા ભાર ભૂતજમાં, થૈને જ્યાલ ફસા ગોકુલમાં,
 સુત ભણી રાણી રમાડ્યા, એમ અનેક અસૂર ઉડાડ્યા. ૬૬

કુસ ત્રોડે નેં વછ વછોડે, ફોડે માંખણ ઢાળે ;
 ઠાંમ ઠોલે નેં ધામ ઠાંલે, ખંખો લે છે ખાર ;
 ખંખો લે છે ખાર તે ખાંતે, આવી આજ કુરે એકાંતે,
 કરગરાર કરતો કર નેંડે, કુસ ત્રોડે નેં વછ વછોડે. ૬૭

ઘર ઘણી લેઈ ઘરમાં પેસે, ગોતે ગોરસ ઘૂતરે ;
 સુખથી સહુના મુખમાં મેલે, દુખ દે છે દિનપ્રત ;
 દુખ દે છે દિનપ્રત તે દાહાડે, તાણીને તાણાં ઊઘાડે,
 પાળક ધઈને પાલણે વેસે, ઘર ઘણી લઈ ઘરમાં પેસે-૬૮
 મારગમાં મટુકી ઊઘાડી, દાહાડી મળે દાણે ;
 વગડે પેણ નગડે બુવતિને, બનની બુવન પ્રાણ ;
 બનની બુવણ પ્રાણ તે બનણી, સુતને દ્યો શિખામણ રાણી,
 કુંસને કુંતો મુંડે કાહાડી, મારગમાં મટુકી ઊઘાડી. ૬૯
 રાણગર પેણ ઘરમાં ફે સાફે, અણઘર કુરે અપારે ;
 વારે વારે વારે તો નવ, હારે નંદકુમાર ;
 હારે નંદકુમાર ન નાળે, છેડ કુરે નેં છેડલો તાણે ;
 વળગે નેં વળી વાંસળી વાફે, રાણગર પેણ ઘરમાં ફે સાફે-૭૦
 નાફિયે ત્યાં પેણ નીર ઊછાળે, વળી કુરે વણસાડે ;
 ચીર ચોરીને ચતુરાં કેરાં, ચડે નઈને આડ ;

ચડે નઈને જાડુ તે લાડે, અમે ઉદ્ધમાં અંગઉદ્ધાડે;
 નિર્લભ નીચો ધઈ નિહાળે, નાહિયે ત્યાં પણ નીર ઊછાળે;
 પ્રેમન ધઈને વસનન આપે, વૃક્ષે કરે વિલાસરે,
 નીરમાં નગ્ન શરીર સહૂનાં, અબજા અતિઉદાસ;
 અબજા અતિ ઉદાસ ઉદ્ધાડે, દુરથી લઈ દુઢૂલ દેખાડે,
 સુંદરીને સેહેને સંતાપે, પ્રેમન ધઈને વસનન આપે. ૭૨

નસોદાળુ ગોપીઓને કેહેછે.

કોણ કહે કાંનુડો ફૂડો, બેહે ક્યું બોલેખ્યાજરે,
 રું સમને સુત શિરું સડોમજ, અબજા આપો આજ;
 અબજા આપો આજ તે આવી, પાંચ આલીને ઘોષતાવી,
 શાળીએ ઉત્તર દીધો ફૂડો, કોણ કહે કાંનુડો ફૂડો. ૭૩
 અનેકુ ઉત્સવો વાજ ચરિત્રો, કીધાં અપરંપારરે,
 શ્રીકૃષ્ણ રાધાળુ કેરો, વૃન્ન વધુ સહિત વિહાર;
 વૃન્ન વધુ સહિત વિહાર વૃન્નમાં ચે, અખંડુ જિલા અવનીપરપાયે,
 ગાય શુભેથી યાચ પેવિત્રો, અનેકુ ઉત્સવો વાજ ચરિત્રો ૭૪
 વૃન્નમાં વૃન્નવાસી વધુ સંગે, વૃન્ન વૃક્ષ માંહે વિહારરે;
 વૃન્નવાસમાં રાસ રમ્યા અતિ, નાગરીનંદુનનાર;
 નાગરીનંદુમાર તે પ્રેમે, સદા સમડું ફુંસ્નેહે પ્રેમે,

ચેવાસંકર ત્વને ઉમંગે, પ્રભમાં પ્રભવાસી વધુસંગે. ૭૫

પ્યાળચરિત્ર.

રાસરમણને મૃતકા પ્રાશન, અવર ચરિત્ર અનેકરે,
 કલિમાંહે કીધાં ઘણાં કૃષ્ણે, વરણવું રીતે વિવેક;
 વરણવું રીતે વિવેક વાણિયે, આગળશાસ્ત્રે બંધું પ્રાણિયે,
 પ્રગટ્યા પ્રભુ નિવારણ ત્રાસન, રાસરમણને મૃતકા પ્રાશન;
 ગિરિધાસ્યો વરણને વાસ્યો, સંહાસ્યો રીકટાસૂરરે,
 કંસમાસ્યો તદ્દુણપ્રત તાસ્યો, ચૂર કિંધો ચાંદર;
 ચૂર કિંધો ચાંદર ચપરિયે, કીધી કોટી કુળાકુપરિયે,
 નાગનાથીને દોષ નિવાસ્યો, ગિરિધાસ્યો વરણને વાસ્યો. ૭૭

શ્રીરાધિકુળ શ્રીકૃષ્ણથી રીસાઈ ગયાં ત્યા-
 રે શ્રીકૃષ્ણે લલિતાળુને શ્રીરાધિકુળને મનાવવા
 સાડૂ મોકુલી તે વિશે.

કૌંસ્તુતકંઠ હરિયે ધરી, નેઈ પોતાની આંચરે,
 સેહેને સોજાતણે સંદેહે, માન ધસું મનમાંય;
 માન ધસું મનમાંય મુઝાંણી, ઊઠી રૂઠી અતિ અકુલાંણી,
 કણું લણું નહીં કાંને શ્રી, કૌંસ્તુતકંઠ હરિયે ધરી. ૭૮
 આળવાળ હિરવ્યાળ હિપતિયું, માન વેલીનું મુલરે;
 ૧ આશે.

ઝંગઝંગ ઉરની અપજાને, આત્મણ દિવ્ય દુકૂલ ;
 આત્મણ દિવ્ય દુકૂલ દેખાણી, પ્રતિપાળી પાર્શ્વ પ્રદેપાણી,
 સર્વરીરીર સમયપી રાનિયું, આજવાજ ઉર વાજ ઉપજીયું.
 રાધા રાણી રીસાણી નાણી, નેઈ નંદુ પ્રારરે ;
 મનમાંહે મુંઝઈ ઊઠ્યા, તેડાવવા તૈયાર ;
 તેડાવવા તૈયાર તે થયા, ડુતી તેડી સમાચાર સુડુડાયા,
 શ્રીમુખ વોલે મૃદુલતા વાણી, રાધા રાણી રીસાણી નાણી.
 સખી સયાણી મોડલી ક્યામે, ક્યાંમાને સમજાવરે,
 નેમ તેમ કુરી નઈ ભુવતીને, તતક્ષણ તેડી સાવ ;
 તતક્ષણ તેડી સાવ તે રાણે, પુરનન દુરનન ફોય ન નાણે,
 અલ્પ કલ્પના ડીધી આમે, સખી સયાણી મોડલી ક્યામે.
 મનની વાત મોહનની નાણી, ચાલી ઝંચળ નારરે ;
 ચડવડ ચડવડ ચરણે ચોંપે, ન્યાં વૃષભાન કુમાર ;
 ન્યાં વૃષભાન કુમાર ત્યાં ગઈ, ડરનેડીને ઊભી રહી.
 મુખથી વોલી મધુરી વાણી, મનની વાત મોહનની નાણી.
 શ્રી રાધિકાજીને લલિતાજી કેહે છે.
 પ્રેમરાતું ફાં પીઠ દઈને, પોદી રહી પસંગરે,
 ડરગરી ફારની કુકુચું કામની, હિંડ આજસ તનિ ઝંગ ;

હિં આજસ તનિ અંગ અજ્ઞાની, તું મોહનના મનમાં માંની,
પ્રીતરીતપી ભુત નઈને, પ્રમદા તું કાં પીઠ દઈને. ૮૩

ફળ તણ ફડ શેઠ સાહેલી, સહ સહન શૃંગારે,
નુકિતિ નાશનો માણ્ય મોહનશું, તાણમાં ફાણ અપાર ;
તાણમાં ફાણ અપાર તે પામે, ભુલ્યમાં અંત ભાવની ભામે,
મુખથી બોલ મરનદા મેલી, ફળ તણ ફડ શેઠ સાહેલી. ૮૪
હારી વારીને હરિ નેંણી, મુકતી નથી મરોડરે ;
લાડલી લીધી પાત ન મેલી, ડીધી કળાકરોડ ;
ડીધી કળાકરોડ હો કામા, સમાન ઉત્તર દીધા સાંમા,
એવી ન દીઠી એકલ વેણી, હારી વારીને હરિ નેંણી. ૮૫
વનિતા વિનય વિવેક કરીને, વિનવી વારંવારે ;
અક્ષર એક ન લાગ્યો અંગે, આવડો રો અફંકાર ;
આવડો રો અફંકાર ઉરમાં ફે, વાતમાં રાત નઈ વેણું બાફે,
હુયે હેત નહી રહે હરિને, બલિતા વિનય વિવેક કરીને, ૮૬
મેલ રીસ કુહું શિરા નમાવી, નેહ નિપુણ ગુણ નારે,
વાસમ વિરહ વ્યથા હરવાને, ડરવા વિવિધ વિહાર ;
ડરવા વિવિધ વિહાર તે વનમાં, મેહેર આણ્ય મ્હારી તું મનમાં,
સમય નોઈ દે સમય સમાવી, મેલ રીસ કુહું શિરા નમાવી. ૮૭

હરિ કરી ફેત સંકેત સિંધાબ્યા, ચેત ચતુર ચિત માંચરે,
 ઓળખે નહીં અવસર આગળથી, પાછળથી પેસતાય;
 પાછળથી પેસતાય તે પોતે, પુનરુત્થાન નડે નહિ નેતે;
 ત્વરમાં ત્વાવ સરવ સંતજાબ્યા, હરિ કરી ફેત સંકેત સિંધાબ્યા.
 સોજ સદૃશ સુશીળ છે શ્યામા, બીજી વળી બહુ બાળરે,
 હાથ મારે હરિણ્યાક્ષી હમણાં, તેડાવું તતકાલ;
 તેડાવું તતકાલ તે તડણી, ચતુર શિરોમણિ ચંપક વરણી,
 સમજી રહેલ કુલેરા તનિકામા, સોજ સદૃશ સુશીળ છે શ્યામા.
 સુંદરી સાંતળજી શ્રવણ દઈને, કહું કાહાનની વાતરે,
 તું સરખી તડણી ઘણી તેને, રંગ રમે દિનરાત;
 રંગ રમે દિનરાત એ સાથે, મારે વાંડ તું લેમાં માથે,
 માન મેલી વેફેલી મજ્ય નઈને, સુંદરી સાંતળજી શ્રવણ દઈને.
 દૂતી કેફે મુતીયું રાન્યા, રૂતી રહી કાં આમરે,
 ક્રોધ કીમમાં છડી ગઈ તું, ત્વરમાવી ગઈ ત્વાંમ;
 ત્વરમાવી ગઈ ત્વાંમ કોઈ બીજી, તેણે તાડણી તું મુઠને બીજી,
 એવી ક્રમ ધઈ તું નિર્લભ્યા, દૂતી કેફે મુતીયું રાન્યા.
 ક્રોધ રોધથી બોધ ન લાગે, રોધથી વધે વિરોધરે,
 નેધ નુવતી જાઓ નવ કીને, મેલ અહંપદ ઓધ;

મેસ અહંપદ ઓધ બેલીધી, ક્રૂર કઠિણ કેણે ફરી દીધી,
હ્યા વિના કેમ સંદેહ લાગે, ક્રોધ રોધથી બોધન લાગે. ૯૧

શ્રી સધિકાળ શ્રી સલિતાળને કેહેછે.

કપેદી કાંદાનની કીર્તી કરતી, સાગતી નથી લગારે,
ભ્રમર પેરેં પેર ઘરનો ભોગી, વનિતા કાંનવવાર ;
વનિતા કાંનવવાર વિચારી, આંદી વદછ તું વધુ વધારી,
વચલી વાત મેં વેલમાં વરતી, કપેદી કાંદાનની કીર્તી ફરતી;
વિલસે વસંત વનમાલી વનમાં, રહી રસ રંગ મોઝારે,
નંદલાલને નેણે નિરખી, પારો હરખ અપાર ;
પારો હરખ અપાર તે તુંને, એચું મન નિશ્ચે છે કુંને,
તરણી તૃપ્ત પઈ રહીશ તું તનમાં, વિલસે વસંત વનમાલી વનમાં.
રાધે રોસરસિયા શું છોડી, વિલસ વસંત વનમાં ઘેર,
સઘન કુંભ તરણી તનવાતર, ખેલને અતિ ઉત્સાહ ;
ખેલને અતિ ઉત્સાહ ભરીને, રસભરી રાખા વિભવતું ફરીને,
હવે હસીમી ફાદે ત્રોડી, રાધે રોસરસિયા શું છોડી. ૯૫
ખર રિતુમાં વસંત રિતુ રૂડી, કભરેષ કોઢિલ કીરે ;
વનવેલી અસબેલી સરથે, સુંદર સીત સમીર ;

રૂ સીત સમીર તે રહે, ઉન્મદ ત્વમરો મંડલી રહે ;
 નનમાંહે ફુલી કેશુડી, ખેર રિતુમાં વસંતરિતુ રૂડી. ૬૬
 ચબેલી ઊભી ફાં અજગી, રસમય આ રિતુ રાગે,
 તનની સન્નિરૂંગાર સોફંતા, તનની લોડિક લાલ ;
 તનની લોડિક લાલ તે સરવે, ગુણ ગુણવંત અંત નહિ ગચે,
 ફર વિહાર વાલમ ફરવજી, અલબેલી ઊભી ફાં અજગી. ૬૭

શ્રી રાધાનુજે વસંત વિહારના દિવસ સાંત્વળીને
 તરત પોતાનો ગર્વ મુડી શ્રીકૃષ્ણ સાથે ખેલ ફરવા
 આવ્યાં તે વિશે.

રોમ રોમ રસ થયો રાધાને, રદે રસો નહિ રોષેરે,
 સહી વાયકુ સુખદાયક શ્રવણે, રુણતાં થયો સંતોષે,
 રુણતાં થયો સંતોષે રીરીરે, તરૂણી ચાલી તરૂણી ન્નતીરે,
 જોલી બાજ તનુ બાધાને, રોમ રોમ રસ થયો રાધાને. ૬૮

પંત્ર લખ્યા સર્વત્ર સંત્વળાવો, સોંપ્યા સમીર મુન્નહારે,
 ઈથવી પેર પેજમાં પોહોચાડે, નુવતી નનને ન્નણ ;
 નુવતી નનને ન્નણ નર્ઈ કુરવું, આજ્ઞા આપી તેમ અનુસરવું,
 સમય તનુ રીરણે મુન આવો, પંત્ર લખ્યા સર્વત્ર સંત્વળાવો. ૬૯
 અલી તું આગળ ડુગળ આવી, વાંચે વિવિધ વિહંગરે,

यक्रवती थयो योहोदरी यतुरा, यवनी मांहे अनंग ;
 यवनी मांहे अनंग अहंकारी, रमरी गमरी ने नरनारी,
 रोहम हुवे रद्यमी सावी, अलीतुं आगज डागज आवी. १
 रसमां रस राधाने वाधयो, अधिङ्क अंग अनंग रे,
 संपी वायड अवणे अधिङ्करो, गुणी मान डसुं लंग ;
 गुणी मान डसुं लंग निन पियथी, सुप्परसंत न्हयुं घणुं
 रुयथी,

जेव डुरवा डुरेरा तनि व्याधो, रसमां रस राधाने वाधो. १०१
 यासी यतुर यपेण यासेथी, जांते डुरवा जेवरे,
 डुरयांमी डुरनी पियकारी, गिरडेसरनी डेल ;
 गिरडेसरनी डेल लरीने, लुतवा नती छेरा अरीने,
 अम नण सपण वहे लासेथी, यासी यतुर यपेण यासेथी. १०२
 रितु राननुं रान थयुं राधे, रतिपेतिपास प्रधानरे,
 सन्नेगी लोगी सुप्पदायड, मानवतीनुं मान ;
 मानवतीनुं मान मुडावे, लोडलान गयथा मुडावे,
 विलसे हसे विरोध न वाधे, रितु राननुं रान थयुं राधे. १०३
 यज्जो मेन लछि सेन सपराणुं, पोहोरे व्याण लछि पाणरे,
 नति न्नेगी तपसी सन्यारी, जेपमां पडुं लंगाला ;

ત્રેવ્યમાં પડ્યું તંબાણ તે ત્યાગ્યા, નગ્ન પગે નીસરીઆ નાગા;
 ગિરિ ઘડવર આપ્યું ઢેકાણું, ચણ્યો મેં ન લઈ સેં ન સપેરાણું.
 સંનેગી લોગીને આપે, મહા સુખ પછી સદાચરે,
 હાસ વિલાસ વિવિધ વિધેકેરા, રાત દિવસ રિતુરાય;
 રાત દિવસ રિતુરાય રસરીતે, પ્રસન્ન પુરૂષ પ્રમદાની પ્રીતે,
 સંતલ દંતને બહુ સંતાપે, સંનેગી લોગીને આપે. ૧૦૫
 મંત્ર મુકિયો મહા મુનિ મારે, આપિયો એ ઉપદેશારે,
 વિષય વિભાસ વિદ્યા વિધેકેરો, અવળાને આવેશ;
 અવળાને આવેશ તે આવે, અંગો અંગ ઉછરંગ ઉપનવે,
 આસન કુરીને ઉત્ર આગારે, મંત્ર મુકીઓ મહા મૂનિ મારે. ૧૦૬
 નવું નવ પેલ્લવ નેંળે નરેખી, હરેખી હૃદયામાં ચરે,
 પ્રભવનિતા વનવાટે વેગે, ભ્રમનાં ઘાટે ભ્રમ્ય;
 ભ્રમનાં ઘાટે ભ્રમ્ય ઉમંગે, રસવાને સુંદર વરસંગે,
 સુંદરી સરવે સરખા સરેખી, નવું નવ પેલ્લવ નેંળે નરેખી.
 મનુ કુરીને માંનુની મનમાં, આત્મણ સનુઆં અંગારે,
 સાડી સોંધે તરી સુગંધી ત, કુંચુડી કેસર રંગ;
 કુંચુડી કેસર રંગ તે રૂડી, અળકે આળને ચળકે ચૂડી,
 ઉદિયો અનંગ તતક્ષણ તનમાં, મનુ કુરીને માંનની મનમાં. ૧૦૮

પ્રકુલિત લલિત લતા રહી લેહેડી, મદી ગેહેડી રહા મોરને,
 મધુકર નિકર ચકોર ચાતક પિક, શુક સારસના સોર;
 શુક સારસના સોર સુહાવે, ઉરમાંહે ઉત્સાહ ઉપન્નવે,
 પ્વાળદેખી બહુ બોલતી બેહેડી, પ્રકુલિત લલિત લતા રહી લેહેડી.
 કુંદી કુંદ કોમળ કમળ કરણી, કેતકીને ફણ વીરરે,
 સુમન સુગંધિત સફળ શુરિતજ, સુંદર વહે સમીર;
 સુંદર વહે સમીર સુખદારી, વયવનિતાનો વિશ્વ વિચારી,
 ચોંપે ચાલતી ચંપક વરણી, કુંદી કુંદ કોમળ કમળ કરણી.
 લાડલી લેહેડંતી લઘુવેશી, રાધિકાનુ રસરાસરે,
 હરિનું મન હરીને હરિનેણી, હજણે કરતી હાસ;
 હજણે કરતી હાસ તેહેતે, ત્રામની લેણી ધર્મ સંકેતે,
 વાક વિદંધ ને છાકુષે સિસે, લાડલી લેહેડંતી લઘુવેશી.
 શ્રી રાધાનુ ગોપાંગનાઓને ખેલવિશે કેહેછે.
 જ્ઞાન ગોપી સહુ લાન લોપીને, રોપીને દિતુ રાગરે,
 છળજળ કળધી સફળ ઝડળ રહી, કરવું છે એક કાન;
 કરવું છે એક કાન તે કરીએ, ત્રોળવીને તૂઘરને તરીયે,
 કેળિમાં શું કરે કાહાન કોપીને, જ્ઞાન ગોપી સહુ લાન લોપીને.
 ચંદ્રલાગા ચંદ્રાવળી ચંચળ, ચક્ષુએ કરતી ચેહેનરે;

પંજ્યાંદે પ્રભુપાસે પોહોતી, વાંસે વનિતા વેહેન;
 વાંસે વનિતા વેહેન તે વેહેનું; લોન લાનને કોયનપિ લેવું;
 રીધામે પરત્યો સાનમાં સંચળ, ચંદ્રલાગા ચંદ્રાયણી ચંચળ;
 શ્રીકૃષ્ણ સખા સહિત શ્રીરાધા સાથે ખેલ કરેછે.^{૧૧૩}

સુંદર સ્વામ સાંમવા ચાલ્યા, ચાંપી ડગલાં ચારરે,
 આપો આપ આવીને ઊભા, વચમાં કરે વિચાર;
 વચમાં કરે વિચાર વિસાંમે, ફારે ફાણને ફાંસુધારી,
 ગેંદ ગુલાલના ગોદમાં ઘાલ્યા, સુંદર સ્વામ સાંમવા ચાલ્યા.^{૧૧૪}
 ગર્ઘ ગુલાલ લલિતા કરમાં લઈ, કરવારસની રાડરે,
 છપી છબીલી છળપી છારે, અંતરમાં નહિ આડ્ય;
 અંતરમાં નહિ આડ્ય લગારે, ભેરતાં ભાવ નણાવીયોભારે,
 મહા મુખેલીધું ઉત્તર અત્ય પછ, ગર્ઘ ગુલાલ લલિતા કરમાં લઈ.^{૧૧૫}
 મુખે મંનન ફરી અંનન કેરી, કીધી કાનન રેખરે,
 કેસર ઘોળી શિરપેર ઢોળી, તલો વનાવ્યો ત્રેખ;
 તલો વનાવ્યો ત્રેખ તરીને, ગાલ ગુલાલનું વિંદુ કરીને,
 ફરી રાશી વહની ફરી ને ફરી, મુખે મંનન ફરી અંનન કેરી.^{૧૧૬}
 લરકે સુષોચન પિયકારી, તરી નેહનું નીરરે,
 ફરી ફરાક્ષ કિરકીયું છવિથી, નવ ધન સ્વામ રારીર;

नवधन क्रीडा मरीरीर न न्नायुं, अन्यो अन्य महा सुषमां एयुं ;
 प्ररणा प्रेम न्नायुं वीर्यो नारी, लरके सुलोचन पीयकारी. ११७
 ललिताय्ये ललकारो डीधो, हसकारो सह सायये,
 नेणवेणुमां नेह न्नायुं, नाथिने लीधी व्याथे ;
 नाथिने लीधी व्याथे व्याथये, घेहे स्रमां न्नायुं गोपे गालाये,
 हावे हगो हाराय्ये दीधो, ललिताय्ये ललकारो डीधो. ११८
 नुयती नुथ न्नेडु कुन्नाली, वाडुयाणा मन वेचामरे,
 सप्पा सरवने सान डरीने, तेडीया तेणी डाम ;
 तेडीया तेणी डाम ते डो, आतुर डीडी आवीआ आगे,
 दृढ थित थर्ष डीवा दधिदाणी, नुयती नुथ न्नेडु कुन्नाली. ११९
 यंग भृङ्ग डिपिंग भधुनी, भहुअर मुरली नाधरे,
 श्रीभञ्ज साङ्गी सङ्गे, शिरणार्थयोना साह ;
 शिरणार्थयोना साह ते सरया, डीधां डाम डिद्यापेन डरया,
 सुरत संग्रामे रेचांभा सुरी, यंग डिपिंग भृङ्ग भधुनी. १२०
 मत्त मार सडुमार साहेली, पारती भृगमह माररे,
 यंघन यंघन अतर अरगन्ध, डीडे अपीस अपार ;
 डीडे अपीस अपार अलेपे, दाडी डुपे हरथी हेपे,
 मांणे भाव भरन्नहा मेहेली, मत्त मार सडुमार साहेली. १२१

પરસ્પરે પીચકારી પાંણે, પેકરી છીરકે અંગરે,
 હો હો હોરી ગોરી ભોરી, કહી કહી રમે રસરંગ;
 કહી કહી રમે રસરંગ પ્રેતુસાથે, ખેલજીતી કુસો કુંસું ગાયે,
 એ સુખમાણે તે જનનજી, પરસ્પરે પીચકારી પાંણે. ૧૨૨
 અખીલ ગુલાલે અંબર છાયો, ટુલપરમચ્છો મહાખેલરે,
 માનુનીકેડું માન મુકાઈ, વાહાડી રંગની રેલ;
 વાહાડી રંગની રેલ નમુનાં તરે, ગારિધુમારિ ગાલે વંસીબર,
 સુદૃઢ ખેલ યથા પ્રતિ ગાયો, અખીલ ગુલાલે અંબર છાયો. ૧૨૩
 રંગ પતંગ કેસર કુમ કુમ નજ, ચોઆ અરૂકે સુરંગરે,
 ધુમ ધામ ધસમસતાં ધાયે, ટુલવારી વ્યુ સંગ;
 ટુલવારી વ્યુ સંગ તે સીધા, કુંબે કુંબ ખેલ અતિ કીધા,
 બુગલ ભેરી હોરી છે અવિચળ, રંગ પતંગ કેસર કુમ કુમ નજ. ૧૨૪
 પર્વ પંચમી સરવ પરવમણી, માસગોડ પ્રાધાનરે,
 રસુધાપરિ ટુલભોમની માંહે, કીધો ખેલ ઘણો કાંહાંન;
 કીધો ખેલ ઘણો કાંહાંન હોળી માં, શોભે સ્થામ ગ્વાલટોળીમાં,
 અઘાત લીલાલે ક્રમ્મલ તણી, પર્વ પંચમી સર્વ પર્વમણી. ૧૨૫
 પોહન સમે પ્રેતુ પ્યારી દેહી, ખેલે ધરી અતિ નેહરે,
 ગુલાલ થાલ વિવિધ સુગંધબદ્ધ, નાંખે આપણી દેહ;

નાંખે આપણી દેહ આનંદે, સુખ લીધું અધરામૃત ઇંદે, ૧૨૬
 એ સમયે સુખ કપિ કહિ ન શકે કોડિ, પોતન સમે પ્રભુ ધ્યાની દેહી.
 અન્ન ઈંદ્રાદી અમર અશ્રુશંકર, ઊર એ છે વૃન્નવાસરે,
 હોળી ખેલને નેંલો નિરખી, પુષ્પવૃષ્ટિ આકાશી;
 પુષ્પવૃષ્ટિ આકાશીથી કરે, બેઈ મોઈ મન ગર્વન હરે,
 કહે સત્ય કરી રે પારશંકર કિંકર, અન્ન ઈંદ્રાદિ અમર અશ્રુશંકર. ૧૨૭
 વસંત રિતુ વર્ણન કુંડેટલું, ખેલનો નાવે પારરે,
 શ્રી કૃષ્ણ રાધાનું કેરો, વાંકડો વ્રજ વિહાર;
 વાંકડો વ્રજ વિહાર મેં કહ્યો, સુક્ષ્મ ગાઈ એર લેથી રહ્યો,
 ગાણી ગાયે ગવાણું બેટલું, વસંત રિતુ વર્ણન કુંડેટલું. ૧૨૮
 બ્રાજલિલા મેં સુક્ષ્મ કહી, ચરિત્ર તો કુશ્માં અપારરે,
 પ્રકરણો પ્રેષક પ્રેષક પેયાં પૂરાં, વરણબું રાજ વિસ્તાર;
 વરણબું રાજ વિસ્તાર તે સૂખે, દ્વારકાં વેટનું મહાતમ મૂખે,
 પ્રભુ પ્રેરકથી પછી તે સહી, બ્રાજલિલા મેં સુક્ષ્મ કહી. ૧૨૯
 અપરાજલિલા. દ્વારકાંનું વર્ણન.

એમ અતિલાખ્યા ઉપનંદેશમાં, પરમાણો એ પ્રકારરે,
 ભગવાન કૃપા દ્વારકાં બહી, નરહો નર્ક નિવાસ;
 નરહો નર્ક નિવાસ નિવારે, પિતૃસહિત પોતાને તારે,

રીંહેને ત્વાજ્યસરાફે સુરપુરમાં, એમ અભિલાષાઉપને ઉરમાં^{૧૩૧}
 યાહી ચીતમાં ચીતવી ચાલે, ચોંપે ચાંપી ચર્ણરે,
 પેગપેગપુન્ય પ્રાગનું થાએ, લયપોમે ત્રયમર્ણ;
 લયપોમે ત્રય મર્ણ ને ત્વારે, માહા અધનાસે નામ ઉચારે,
 નિશ્ચેનાથ હાથિયેળ જાલે, ચાહી ચીતમાં ચીતવી ચાલે^{૧૩૨}
 શ્રેષ્ઠમાં સુતાચિસેષ્ઠની સમતા, કરેન સરિતા કોચરે,
 સરન્વ્યો સૂર સુરી સરસ્વતી સંગમ, સ્નાન કિયે સુધિહોય;
 સ્નાનકીપે સુધિ હોયતે સરયે, કુખિમાં પેળ કુધિલા છા પરયે,
 રંબે દૂર નર્થ દેહને દમતા, શ્રેષ્ઠમાં સુતાચિશ્રેષ્ઠની સમતા-૧૩૨
 આપી સુરાપી પૂરણપોપી, કર્મ ભિણ કુખિમાંયરે,
 અધમ અધીપતિ મંદમતી, અતી ગોમતી સંગમનાય;
 અતી ગોમતી સંગમ નાફે તેનીરે, સહજમાં યાએ શુદ્ધ રારીરે,
 તરે તતકાણ તીક્ષણ તાપી, આપી સુરાપી પૂરણપોપી-૧૩૩
 તત્ત્વ ગોમતી તીરથકેરું, સિધો સંગમનું સ્નાનરે,
 આપે તાપે મહા પોપે પ્રેન્નજે, આપેથી ન્નએ અગ્નન;
 આપેથી ન્નએ અગ્નન તે ન્નએ, પ્રૌઢ પાંચર નર પાવન યાએ,
 કુકીત દાઝે દેખતાં દેરું, તત્ત્વ ગોમતી તીરથકેરું. ૧૩૪
 જ્ઞાત પ્રસિદ્ધ જ્ઞાતનું દેવજ, દો દરી દિવ્ય દુરંગરે,

પેશ્યામ અભિરામ અશૌરિક, ઉન્નયન ઉગ્ર ઉત્તંગ ;
 ઉન્નયન ઉગ્ર ઉત્તંગ સુધારે, ચીપે ચણી યિયતુર સસારે,
 કળિમાં કૃષ્ણરૂપે કેહે કેવળ, નગત પ્રસિદ્ધ નગતનું દેવળ-૧૩૫
 ત્વલુ ત્વજ્ય ત્વતજમાં ત્વાઈ, વસે ગોમતી ગામરે,
 દિવ્ય દ્વારકાં દેવને દુર્લભ, ધન્ય ધણીમાં ધામ ;
 ધન્ય ધણીમાં ધામતે ધારી, જીવન મુક્ત નેવાં નરનારી,
 પૂરણ પુન્ય તણી પુન્યાઈ, ત્વલુ ત્વજ્ય ત્વતજમાં ત્વાઈ-૧૩૬
 સુખ સંસારનું તેને સુલભ, સદા રહે હરિશર્ણુ રે,
 કિરતન કપા કહે કે રાજનાં, ચિતમાં ચિત્તન ચર્ણ ;
 ચિતમાં ચિત્તન ચર્ણ તે જાહે, નિત્ય નિર્મળ જન ગોમતી નાહે,
 રેવ દ્વારકાં દેવને દુર્લભ, સુખ સંસારનું તેને સુસ્સભ-૧૩૭
 જાણે તીરથી કુંજને કાપે, નષ્ટ પાંચે નિસ્તારે,
 પંચે ન્મજ્યે પ્રેમંચ પંડુના, વર્ણવું રીતે વિસ્તાર ;
 વર્ણવું રીતે વિસ્તાર વાળીએ, પુન્ય કિષ્કાં સંપુરણ પ્રાણિયે,
 જાંતે જરિષ્ટ અભિષ્ટને જાપે, જાણે તીરથી કુંજને કાપે-૧૩૮
 મુક્તિ દણ્ડ નુક્તિયે તારે, જૂતજમાં સ્થળ સાતરે,
 ચાર ચારુ જાપે ચારેને, વેદ વિચારે વાત ;
 વેદ વિચારે વાત વખાંશે, પૂન્ય ઘટે પૃથવી પરિઆંશે,

ગયે દ્વારકાં દેહ ન ધારે, મુક્તિદાયક નુક્તિએ તારે. ૧૩૫

જ્વેર કરવતથી વેહેરાવે, પેવતથી પછડાયરે,

વાયુ ત્વક્કુરી વિપુ ગાળે, ફિમાળે અથડાય;

ફિમાળે અથડાએ શિયાળે, નન્ધ નરાદુઃખ તે નવરાળે,

ગોમતી નાફે તે ગર્ભ ન આવે, જ્વેર કરવતથી વેહેરાવે. ૧૪૦

મહિતજના મહાસ્થળનો મહિમા, અસુસાનો અધિકારરે,

ચારંધામનું ચૈતન શોભે, સાતપૂરીનું સાર;

સાતપૂરીનું સાર સંભારે, સેફેસારવે સ્વર્ગ સંધારે,

શાસ્ત્રે શિષો સંગમથી શીમા, મહિતજના મહાસ્થળનો મહિમા. ૧૪૧

પૃથ્વીપર પુરિ સમૃદ્ધિ વાળે, તરણ તારણ સુખદાઈરે,

તેન શીતે તારે ઉદ્ધારે, ચારંધામ સમતાઈ;

ચારંધામ સમતાઈ કેહેવાએ, નાફે નિરખે તે પાવન થાએ,

તેમાં દ્વારકાં અધિક મહિમાએ, પૃથ્વીપર પુરિ સમૃદ્ધિ વાળે. ૧૪૨

પૂરી સાતને ચતુરધામમાં, તત્વ પ્રમાણ શુભો વાળ્યરે,

કોકુલ સ્થળમાં એકુલ ઉત્તમ, કોકુમાં બે શુભ ન્નલ્ય;

કોકુમાં બે શુભ ન્નલ્ય તેનડી, ક્યાંક વિશેષ નથી ત્રણ પિકી,

પાંચપુરાં વોટ દ્વારકાં ગામમાં, પૂરી સાતને ચતુરધામમાં. ૧૪૩

શ્રીપતિ સિંધુ સુતા સફૂરાને, સમુદ્ર સરિતા અજી કૈત્રરે,

એન પાંચ વસ્તુ સહુ સ્થળ છે, તેથી અધિઉપવિત્ર ;
 તેથી અધિઉપવિત્ર કેહેવાએ, પેદશાસ્ત્રપેણ વધુડરીગાએ,
 ત્યાંહાં નિવાસથી ત્વત્ત્વ ત્વાને, શ્રીપેતિસિંધુ સુતાસહુને,
 શ્રુતિસ્મૃતિઅરૂ રોસ્ત્રપૂશાણ, મહાતમવર્ણવે બેરે,
 તેનરીતે શ્રીગોમતીને કેહે, ગાએ નાવે ફરી પેર ;
 ગાએ નાવે ફરી પેર તે પ્રાણી, ન્વન્ને ન્વત્રા એવું ન્વણી,
 દેવાશંકર કેહે ડરી પ્રમાણ, શ્રુતિ સંમતી અરૂ રોસ્ત્રપૂશાણ,
 સર્વ તીરપ સિરદાર સદાએ, શ્રીગોમતીનું કેહેવાએરે,
 સમુદ્ર સંગમનું અતિ માહાતમ, ન્વણી ને નંન નહોય ;
 ન્વણી ને નંન નહોય નીત પ્રાણી, પુરીઓ ધામ સહુ શિરોમણ
 વંખાણી,

દેવનાદેવ શ્રીપેતિ અતિ ધાએ, સર્વતિથે સિરદાર સદાએ. ૧૪૬
 નીરખી નેળે નીર નીર્મજ અતી, આંખડિ ન્વજતા હોયરે,
 તીરે પોહોયે પીર હરાએ, પેગ બોલે દુષ્પ બોએ ;
 પેગ બોલે દુષ્પ બોએ વલી તરે, મરણ તો મુખદૂર નઈ કરે,
 કવચાલે પ્રેતુ નજલે શ્રીગોમતી, નીરખી નેળે નીર નીર્મજ અતી.
 અનવી મસ્તક નેપરીખ સુધી, નાહો ન્ચાં નજમાં હોયરે,
 તેતણાં ત્રાગ્ય હું મુંબ વંખાણું, દુજ વ્યાપું તરી ન્વએ ;

દુળદ્વાયું તરી નજમે તે ઘડી, સ્વર્ગધારી પગથી નઈ ચડી,
 સર્વ પદાર્થ મળે રમે દુબુધિ, માનવી મસ્તક નીચેરી ખસુધી;
 આલ્ય ગંગા શ્રીગોમતી કહિએ, રહિયે કુરી નિવાસરે,
 સર્વ સરિતા તીરથો ત્યાં આવે, પોતે ન નજમે કોએ પાસ;
 પોતે ન નજમે કોએ પાસ પ્રસંગે, તારથ માત્ર છે એને અંગે,
 નૃવૈકુંઠ શ્રીદ્વારિકાં લહિએ, આલ્ય ગંગા શ્રીગોમતી કહિએ;
 કેરલું દ્વારિકાં મહાતમ કહું, હું અબુધ મતિહી ભરે,
 શાસ્ત્ર આધારે કિંચિત કહી, કથાન શુણિ પ્રાચીન;
 કથાન શુણિ પ્રાચીન તે કરણે, સદાનાકુળ જગોમતી અરણે,
 નર્મદા શીવનમી ગમી ત્યાં રહું, કેરલું દ્વારિકાં મહાત્મન કહું;
 દુરાસ્થિનીથી કેરલે કાળે, ઈછાએ અવિનારારે,
 શ્રીસહસ્રંબોધાર પદાર્થા, પથો નિધિ ચો પાસ;
 પથો નિધિ ચો પાસ તે રૂરતે, કુરી દરમન કસોલન રૂરતે,
 અંગ હિછરંગને હિછળે આળે, દુરાસ્થિનીથી કેરલે કાળે. ૧૫૧
 મનુષ્ય માત્ર નજાએ નવા, શ્રીગોમતીથી ન્યાં બેરરે,
 મનમાં મનોરથ કુરીને ચાલે, પુનર્પિ નાવે પેટ;
 પુનર્પિ નાવે પેટ સફુ પ્રાણી, શ્રીદ્વારિકાં બેર વેકન નજાણી,
 ચરણે નાવે ગોમતિમાં નૃવા, મનુષ્ય માત્ર નજાએ નવા. ૧૫૨

બેગે બેરતણી ને નાચે, પોહોચ્યો પેલે પારરે,
તૂર્ત તરણો ને ઉતર્યો તીરે, પ્રાણી પારાવાર ;
પ્રાણી પારાવાર તે પેળમાં, ખીલીઓ ચણા ગોમતીજળમાં,
દીનકર સુતને નાવીઓ હાથે, બેગે બેર તણી ને નાચે. ૧૫૩

તિલક કરી ત્યાંપી તે રાણે, પુરમાં કરે ખેરેરે,
કે વેકું કે અંબરપુરી, એમ અંતરમાં આવેરે ;
એમ અંતરમાં આવેસ તે આવે, રુઘબુઘ થઈ શીશનમાણે,
લગ્ન નન્ધ સફળ કરી નાણે, તિલક કરી ત્યાંપી તે રાણે. ૧૫૪

શ્રી બેરને નાચેથી ઉતરીને ન્નત્રાણુ લોક પુરમાં
આગળ નચઢે ત્યાં પેહેલાં મંદિરની દોઢીએ પેરીએ
ત્યાંપી શ્રી સન્યધાનીનું વર્ણન.

પોળે પેસતાં પુરુષે પાસે, પવન પુત્ર પ્રારીતરે,
કુદી કોઢી દરવાને રાને, કુદી ઈશ્વર સાક્ષાત ;
કુદી ઈશ્વર સાક્ષાત તે કહિયે, પેહેલ પેટી પગપાવન થઈએ,
વાનર દંદવસે ત્યાં વાંસે, પોળે પેસતાં પુરુષે વાંસે. ૧૫૫

નીતાનો વ્યતન વરંગી વાળે, શિરણાઈઓના સોરરે,
ચારે પોહોર ચો ઘડિયાં ચાલૂ, ગરને ન્યમ ઘન ઘોર ;
ગરને ન્યમ ઘન ઘોર તે ઘણે, હરખ હૈયે ન્નત્રાણુ તણે,

લીલા ભવ્યા લાલચ લામે, નીતનો પત નવરંગી વાગે. ૧૪૬

અહો રાત્ર ઉત્સવ ઉછરંગે, આંખ આલસ અણકારે,

કેવળ કુંભા કુપાને કીરતન, છત્ર ચંપર છડિદાર ;

છત્ર ચંપર છડિદાર તે છાને, ઘંટ ઘણું ઘેરે સુરગાને,

શ્રીમંદળ સારંગી સંગે, અહો રાત્ર ઉત્સવ ઉછરંગે. ૧૪૭

તુલસી કાષ્ટની કુંડી ગંડી, માંહે મોરી પેણ માજરે,

વેશ્યા માટે વીત સારથા, બેસે વિપ્ર વાથાળ ;

બેસે વિપ્ર વાથાળ સચારે, સમે શૃંગાર નોહોએ ત્યહવારે,

અલે ભેવા કે ઉત્કુંડી, તુલસી કાષ્ટની કુંડી ગંડી. ૧૪૮

મધ્ય મંદિર મહારાજ બિરાને, બીલા લાલચ ધામરે,

નવ ઘન રેખામ કામ કોરિ કુછ બિ, અંગ અંગ અભિસમ ;

અંગ અંગ અભિરામ તે અંગે, અમર અંજળે હિર ઉછરંગે,

સુભગ શૃંગાર રોલતા સાને, મધ્ય મંદિર મહારાજ બિરાને. ૧૪૯

અંગનાં તથા ચરણના ચેહેનું વર્ણન.

મંચડું જો મોરડી કુંબુ, ચક્રાયુધ તુલચારે,

કાષ્ટ નિવારણ કારણ ધારણ, કીધાં નુગદાધાર ;

કીધાં નુગદાધાર તેજાણે, ચરણ ચિત્ર એવી પેરે પ્રમાણે,

ધ્યન સ્વસ્તિક નળન નવનંબુ, મંચડું જો મોરડી કુંબુ. ૧૫૦

ઝોગ અતંગને અતર અઘલાં, પ્રેમલનો નહિ પારે,
 નીત્ય પ્રેત્યે પંચા મૃત ઉપર, ઉષ્ણોદકની ધાર;
 ઉષ્ણોદકની ધાર તે ધીરે, સબળ સોફાયે સ્વામરીરીરે,
 લોહે વસ્ત્ર લઈ શ્રીતન સઘજાં, ઝંગ અતંગને અતર અઘલાં.
 પેછે પ્રભુ પરિધાન ન ધરે, પરકો પાછા અન્નરે,
 ઉપચણો ઝોટે અતિ ઉત્તમ, અહુધુલીમાં નરનાર;
 અહુધુલીમાં નરનાર નણાએ, કોટિ કળા નિધિકાંત ફણાએ
 કેસર આણુ લિલાસ્વતરે, પેછે પ્રભુ પરિધાન ન ધરે. ૧૬૧

સંપૂર્ણ.

કેવળદાસ મગનલાલની કુંપેની રાચપરમાં ખુલાય-
 તાની ખુડી આગળ હરેક નતનો લુગડાં, વાસણ અને ચોપ-
 ડીઓ સ્વસ્તી કીમતે વેચેછે. લોકોનો સામાન પણ ફડસાઈ લે-
 ઈને વેચી આપેછે. હરરાલ પણ કરેછે.

ब्रह्मरज्य

आनीये जमेसी धर्मेण्डननी योपदीयेरा
 रपरमं येमासीनी पोयासो जमाना चार का मंत
 पिराचपेरमां पणायतानी मारुती म्हापण म्हासरी
 दिसबां पीमजरी

पेदाय मरना मरकुळा	०-३-०
पेदाय मरमा सीनांग	०-१-०
नाच्य गुंवा	१-१५-०
गुगुग मरफ	०-१-०
सुनो घमाळा	०-६-०
परनारी नाशंग पीरी	०-१-०
प्यामु पदपतनी मुसादुरी	३-०
पवाराम हुत	२-०-०
पोपी शांना मुमाशानी	१-०
प्रांउ नी पोपी	०-१-३
सुमा जोतेरी	१-१५-०
सोने पदपतनी म्हापण	१-०-०
साधु दीक म्हापण	१-०-०

पेदाय मरना मरकुळा	०-३-०
पेदाय मरमा सीनांग	०-१-०
नाच्य गुंवा	१-१५-०
गुगुग मरफ	०-१-०
सुनो घमाळा	०-६-०
परनारी नाशंग पीरी	०-१-०
प्यामु पदपतनी मुसादुरी	३-०
पवाराम हुत	२-०-०
पोपी शांना मुमाशानी	१-०
प्रांउ नी पोपी	०-१-३
सुमा जोतेरी	१-१५-०
सोने पदपतनी म्हापण	१-०-०
साधु दीक म्हापण	१-०-०

